مطالعه تطبیقیِ آموزش المپیک در ایران و کشورهای منتخب

حمیدرضا صفری جعفرلو*، سیدنصرالله سجادی**، سیده‌فریده هادوی***، علیرضا الهی ****

* استادیار دانشگاه جهرم

** دانشیار دانشگاه تهران

*** دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر

**** استادیار دانشگاه خوارزمی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۱۲/۷ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۲/۲/۲۵

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی و مقایسه مهم‌ترین شاخص‌های آموزش المپیک در کشورهای منتخب و ارائه راهکارهای پیشنهادی برای ایران بود. پژوهش حاضر از نوع مطالعات کتابخانه‌ای است که به روش تحلیل محتوای کیفی صورت گرفت. نمونه آماری تحقیق به صورت هدفمند از شش کشور استرالیا، کانادا، چین، روسیه، یونان و ایران تشکیل شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل مشاهده درگاه‌های الکترونیکی، مکاتبه با مسئولان مراکز آموزشی آکادمی ملی المپیک در کشورهای منتخب و چک‌لیست‌هایی بود که اطلاعات براساس آنها گردآوری شد. یافته‌ها به روش تحلیل محتوای کیفی تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌های این پژوهش نشان داد گرچه ایران در کلیه شاخص‌ها گام‌هایی را برداشته است ازنظر کیفی وضعیت ضعیف‌تری نسبت به کشورهای تحت مطالعه دارد. ارتباط مستمر آکادمی ملی المپیک با وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، و نیز ایجاد مرکز مطالعه و درگاه آموزش المپیک ازجمله پیشنهادهای این تحقیق بود.

واژه‌های کلیدی: آموزش المپیک، المپیزم، جنبش المپیک، مطالعه تطبیقی، ایران.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

مقدمه

اهداف جنبش المپیک با بهره گرفتن از نگرش بارون پیردوکوبرتن، درباب جنبه‌های تعلیم و تربیت المپیک، گسترش یافته است (۱) و هم‌اکنون، این اهداف تحت چهار عنوان در منشور المپیک[1] مطرح شده است:

۱. ترویج و پرورش ویژگی‌های اخلاقی و جسمانی که اساس کار ورزش است. ۲. تعلیم و تربیت جوانان ازطریق ورزش و کمک به ساختن دنیایی بهتر و صلح‌آمیز. ۳. انتشار و ترویج اصول المپیک در سراسر جهان و ایجاد خیرخواهی جهانی. ۴. گردآوری ورزشکاران جهان در جشنواره عظیم المپیک، هرچهارسال‌یک‌بار (۲).

با توجه به اهداف چهارگانه می‌توان دریافت که بازی‌های المپیک مقوله‌ای فراتر از برگزاری شماری مسابقه، هرچهارسال یک‌بار در نقطه‌ای از گیتی است. درواقع، در بطن آن، مسائل اخلاقی، آموزشی و پرورشی نهضت المپیک در سطح بین‌المللی نهفته است. تلاش، کوشش، یادگیری، رقابت سالم، احترام به قوانین و صلح و دوستی بخشی از واژه‌های متداول و مشترک در حوزه‌های تعلیم و تربیت المپیک هستند (۱).

موضوع جنبش المپیک و اهمیت آموزش اصول و ارزش‌های المپیزم در دنیای ورزش مدرن موضوعی است که بسیاری از صاحب‌نظران حوزه تربیت‌بدنی و علوم‌ورزشی تحت بررسی داده‌اند (پری،۱۹۹۸؛ نول، ۲۰۰۸؛ بیندر، ۲۰۰۵؛ و مجسکین و همکاران، ۲۰۱۱) و همگی آنها بر آموزش این ارزش‌ها ازطریق نظام آموزشی تأکید دارند (۳، ۴، ۵، ۶). طبق تحقیق غفوری و همکاران (۱۳۸۷) در ایران، دانشجویان به وجود رابطه میان مفاهیم المپیک و گسترش اخلاق نیکو و اثر مثبت آموزش این مفاهیم اعتقاد داشتند (۷).

آموزش المپیک[2] عنوان فرآیندی آموزشی است که هدف آن انتقال نگرش‌ها و دانش اساسی المپیک، ازطریق آموزش تاریخچه، آرمان‌ها و تشکیلات بازی‌های المپیک است (۸). آموزش المپیک روشی متمایز برای توسعه المپیزم در جهان است که به‌راحتی می‌تواند احساسات و رفتارهای دانش‌آموزان جوان را تحت تأثیر قرار دهد (۹).

براساس الگوی نول (۲۰۰۲) سه اصل منشور المپیک و اصل آموزشی و تاریخی آرمان‌های المپیک در بعد سومی که محیط اجتماعی و سبک زندگی است ادغام می‌شوند تا این سه بعد، سازنده فلسفه و تعریف آموزش المپیک باشند (۱۱،۱۰).

1 -Olympic charter
2 -Olympic education

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

شکل ۱: مدل ادغام‌شده آموزش المپیک (نول۲۰۰۲)

اصول المپیک به اعتقاد کوبرتن در پنج حوزه اصلی طبقه‌بندی می‌شوند:

۱. تعادل میان جسم و ذهن (تربیت همه‌جانبه انسان). ۲. فضیلت اخلاقی (ارتقای توانایی‌های شخصی). ۳. بازی جوانمردانه (عدالت و انصاف). ۴. صلح (احترام به خود و دیگران) و ۵. مشارکت همه در ورزش (لذت در تلاش نه پیروزی) (۱۲).

این اصول را می‌توان در اصول پایه و بنیادین هر فرهنگ و مذهبی به صورت شایع دید و ترویج داد، اما نحوه ارائه آن بسته به کشورها و فرهنگ‌های مختلف می‌تواند متفاوت باشد. در این آموزش، نه‌تنها ورزش به مثابهٔ نوعی فعالیت در نظر گرفته می‌شود بلکه در شکل‌دهی ویژگیهای شخصیت فردی و ویژگی‌های اجتماعی افراد مؤلفه مهمی قلمداد می‌شود (۱۳).

مطالعات نشان می‌دهند که اگر در کشوری اجرای برنامه آموزش المپیک به‌درستی و با محتوای مناسب بومی‌سازی شود، ارزش‌های بسیاری را به دنبال خواهد داشت که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: بالابردن آگاهی افراد و تغییر نگرش آنها به ورزش و تربیت‌بدنی (۱۳،۶)؛ احترام به حقوق دیگران و قانون‌پذیری در جمعیت جوان (۱۴)، افزایش درک بین‌المللی (۱۵)، انتشار ارزش ورزش به‌منزله وسیله‌ای مناسب و گران‌بها برای ارتقای سلامتی، تعالی ذهنی و عقلی و کمک به درک بهتر درس‌ها و جنبه‌های دیگر برنامه‌های آموزشی (۱۶)، افزایش مشارکت جوانان در بازی‌ها و ورزش نسبت به پیروزی صرف (۳)، افزایش حس مسئولیت‌پذیری و داوطلبی کودکان و جوانان ازطریق داوطلبی در فعالیت‌های ورزشی و نیز ارتقای اخلاق، بازی جوانمردانه و نظم ورزشی در فعالیت‌های حرفه‌ای (۱۷).

بنابراین، اهمیت آموزش و ارتقای ارزش‌ها و اصول اخلاقی المپیک و ورزش در ایران ازطریق برنامه آموزش المپیک، که با توجه به فرهنگ اصیل این کشور بومی‌سازی شود، امری پوشیده نیست. بیندر (۲۰۱۲) خاطرنشان می‌کند که برنامه آموزش المپیک در هر کشور ساختار ویژه و عوامل مشخصی

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

دارد که نقش مهمی را در اجرای آن بازی می‌کند. بنابراین این برنامه در کشورهای مختلف به روش‌های گوناگون اجرا شده یا درحال اجراست (۱۶).

آموزش المپیک در چین بعد از بازی‌های آسیایی سال ۱۹۹۰ آغاز شد. چاپ کتاب‌های درسی، ورود نظریه المپیک در برنامه مدارس و دانشگاه‌ها، ایجاد مرکز مطالعات المپیک، کارگاه‌های آموزشی و برنامه‌های تلویزیونی خصوصاً بعد از اخذ میزبانی بازی‌های المپیک درقالب برنامه‌هایی مانند الگوی آموزش المپیک در مدارس و برنامه «قلب به قلب»[1] گسترش یافت (۱۸، ۱۹، ۲۰). در استرالیا آموزش المپیک در طول دهه گذشته با هدایت یکی از مدیران اجرایی کمیته المپیک استرالیا بنام هلن برونلی، که یکی از اعضای کمیسیون آموزش و فرهنگ کمیته بین‌المللی المپیک نیز بوده، توسعه یافته است و مهم‌ترین قسمت‌های این برنامه شامل شبکه مدارس امید؛ جوایز پیر دوکوبرتن؛ برنامه «پاک زندگی کن، پاک بازی کن»؛ جشنواره المپیک جوانان استرالیا؛ آکادمی‌های ایالتی آموزش المپیک و مرکز مطالعات المپیک در دانشگاه‌ها هستند (۱۱، ۲۱). در یونان برنامه آموزش المپیک با همکاری کمیته ملی المپیک و وزارت آموزش به اجرا درمی‌آید که قسمتی از این برنامه در مدارس و به‌کوشش معلمان ورزش، خود دانش‌آموزان و مسئولان مدرسه برگزار می‌شود و قسمتی از آن را نیز آکادمی انجام می‌دهد (۲۲، ۲۳). در کانادا برنامه آموزش المپیک در دو بخش اصلی صورت می‌گیرد: قسمت اول در سطح خود آکادمی المپیک کانادا و قسمت دوم در سطح برنامه‌ای به‌نام «مدارس المپیک کانادا» که با ارائه برنامه‌ها و طرح درس‌های آموزش المپیک به ارتقای این برنامه در سطح مدارس می‌پردازد (۲۴). در روسیه فعالیت اصلی آموزش المپیک در سطح آکادمی‌های منطقه‌ای و ارتباط آنها با مدارس صورت می‌گیرد. در این کشور فعالیت‌های آموزش المپیک از سه طریق برنامه‌های تحقیقاتی، برنامه‌های آموزشی و فعالیت ورزشی انجام می‌شود (۲۶،۲۵). در ایران برنامه‌های آموزش المپیک در سطح آکادمی ملی المپیک و طی برنامه‌های آموزشی این نهاد صورت می‌پذیرد (۲۷). با توجه به اینکه کمیته و آکادمی ملی المپیک ب اساس اصول مندرج در منشور المپیک به‌منظور توسعهٔ ورزش، تربیت نیروهای جوان، حمایت از نهضت المپیک، و نیز ارتقای صلح و ترغیب اخلاقیات ورزشی تشکیل شده‌اند (۲)، وجود یک برنامه آموزش المپیک جامع می‌تواند کمک شایانی به گسترش این موارد در بین اقشار جامعه کند. پیش‌نیاز چنین برنامه‌ای بررسی وضعیت کشورهایی است که سابقه و تجربه زیادی در آموزش المپیک دارند. مطالعات تطبیقی راهبردی عقلایی جهت استفاده از تجربه‌های دیگران در برنامه‌هاست و با درنظرگرفتن ملاحظات بومی- محلی می‌توان برنامه‌هایی با کیفیت بهتر ارائه کرد و از منابع سازمانی استفاده بهینه‌تری به عمل آورد (۲۸). فراهانی و زندی (۱۳۸۷) به نقل از

1 -Heart to heart

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

سدلر بیان می‌کنند: «ارزش واقعی مطالعه تطبیقی به این نیست که امکان انتقال طرح‌ها، نوآوری‌ها و شیوه‌های مرسوم در کشوری را به کشور دیگر تسهیل می‌کند، بلکه هدف اصلی آن است که دریابیم در چه موقعیتی، جامعه‌ای توانسته موفقیتی را کسب کند». بنابراین هدف اساسی این پژوهش، مطالعه تطبیقیِ آموزش المپیک در کشورهای منتخب و مقایسه ایران با آنها، به منظور ارائه راه‌کارهای پیشنهادی برای مقدمات یک برنامه آموزش المپیک جامع بود.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نوع مطالعات کتابخانه‌ای است که به روش تحلیل محتوای کیفی انجام شد. تحلیل محتوای کیفی روشی پژوهشی است برای تفسیر ذهنی محتوای داده‌های متنی، ازطریق کدگذاری و شناسایی شاخص‌ها، درقالب فرایند طبقه‌بندی قانونمند (۲۹). با توجه به پیشینه تحقیق و مبانی نظری، نمونه آماری پژوهش به صورت هدفمند، برمبنای تجربه‌های موفق در آموزش المپیک، دردسترس‌بودن منابع اطلاعاتی، وجود منابع به زبان انگلیسی، امکان انطباق با وضعیت ایران و پراکندگی جغرافیایی (نقاط مختلف جهان) انتخاب شدند که شامل کشورهای استرالیا، کانادا، چین، روسیه، یونان و ایران است. ابزار جمع‌آوری داده‌های این تحقیق شامل برگه‌های چک‌لیست برای استخراج مطالب ازطریق مشاهده اسناد، درگاه‌های الکترونیکی و مکاتبه با آکادمی ملی المپیک در کشورهای منتخب بود. در تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای کیفی براساس پروتکل گریتون و جونس (۲۰۰۴) به ترتیب زیر استفاده شد (۲۹):

۱. شناخت منابع (متون و اسناد): در این بخش مهم‌ترین اسناد و منابع در موضوع تحقیق مشخص شد.

جدول ۱. مهم‌ترین اسناد و منابع تحت مطالعه

- وب‌سایت رسمی کمیته و آکادمی بین‌المللی المپیک
- وب‌سایت رسمی کمیته‌ها و آکادمی‌های ملی المپیک در کشورهای تحت مطالعه
- وب‌سایت رسمی آموزش المپیک در کشورهای تحت مطالعه دارای پیوند در وب‌سایت رسمی کمیته ملی المپیک

وب‌سایت رسمی وزارت آموزش (مدارس و دانشگاه‌ها) و همچنین وزارت ورزش در کشورهای تحت مطالعه

- مقالات علمی معتبر در رابطه با آموزش المپیک در کشورهای تحت مطالعه
- مکاتبه با مسئولان مراکز آموزش یا آکادمی‌های ملی المپیک در کشورهای تحت مطالعه
- اسناد و کتاب‌های مرتبط با آموزش المپیک در رابطه با کشورهای تحت مطالعه موجود در آکادمی بین‌المللی المپیک که البته با توجه به حضور یکی از اعضای تیم پژوهش در محل آکادمی بین‌المللی المپیک (المپیا) در یونان، جهت مشارکت در نوزدهمین سمینار تحصیلات تکمیلی در مطالعات المپیک و امکان دست‌یابی به برخی منابع کتابخانه‌ای در رابطه با کشورهای تحت مطالعه توسط کتابخانه این آکادمی صورت گرفت.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

۲. تعیین اطلاعات مفید: در این قسمت مطالب مربوط به آموزش المپیک از میان این منابع استخراج شد.

۳. شناسایی طبقات: در این مرحله با مرور مطالب مستخرج، شاخص‌های اصلی برنامه آموزش المپیک تعیین شد.

۴. کدگذاری و جاگذاری مطالب در طبقات: در این مرحله مطالب در شاخص‌ها جاگذاری و مؤلفه‌ها مشخص شد.

۵. تکمیل طبقات و تحلیل داده‌ها: در هریک از شاخص‌ها اطلاعات درقالب مؤلفه‌ها طبقه‌بندی شد و برای مقایسه آنها، داده‌ها در یک ماتریس سطری و ستونی قرار گرفت که سطرها نشان‌دهنده کشورها و ستون‌ها نشان‌دهنده شاخص‌ها بود.

یافته‌ها

در این بخش یافته‌های حاصل از پژوهش بدین‌ترتیب ارائه می‌شود: ابتدا مهم‌ترین شاخص‌های توسعه برنامه آموزش المپیک با توجه به مطالعات صورت گرفته معرفی می‌شود. سپس به بررسی وضعیت این شاخص‌ها در برنامه آموزش المپیک کشورهای منتخب می‌پردازیم. در انتها نیز با توجه به یافته‌های حاصل از تحقیق، وضعیت برنامه آموزش المپیک در کشورهای منتخب با یکدیگر مقایسه می‌کنیم.

جدول ۲ یافته‌های حاصل از شاخص‌های کلی برنامه آموزش المپیک و منابع تحت مطالعه مربوط به هر شاخص را نشان می‌دهد.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

جدول۲. مهم‌ترین شاخص‌های برنامه آموزش المپیک

شاخص‌ها	منابع تحت مطالعه برای استخراج شاخص‌ها
روش‌های آموزش در برنامه آموزش المپیک	بیندر (۲۰۰۷)، پنوا (۲۰۰۹)؛ وانگ و ماسوموتو (۲۰۰۹)، بیندر (۲۰۰۰)، بیندر (۲۰۱۲)، مجسکین و همکاران (۲۰۱۱)، رودینچنکو (۲۰۰۵)، پری (۲۰۰۶)
روش‌های پیاده‌سازی (اجرای) برنامه آموزش المپیک	جورجیادیس (۲۰۰۹)، بیندر (۲۰۰۷)، پنوا (۲۰۰۹)، گوانگ (۲۰۰۸)، وانگ و ماسوموتو (۲۰۰۹)، بیندر (۲۰۰۰)، گسمان (۲۰۱۰)، بیندر (۲۰۱۲)، مجسکین و همکاران (۲۰۱۱)، کلیس و همکاران (۲۰۰۷)، هسندرا و همکاران (۲۰۰۷)؛ رودینچنکو (۲۰۰۵)؛ (گراماتیکوپولوس، ۲۰۰۵)، پری (۲۰۰۶)
مخاطبان برنامه آموزش المپیک	بیندر (۲۰۰۷)، پنوا (۲۰۰۹)، گوانگ (۲۰۰۸)، وانگ و ماسوموتو (۲۰۰۹)، گسمان (۲۰۱۰)، بیندر (۲۰۱۲)، منشور المپیک (۲۰۱۰)، پری (۲۰۰۶)
منابع سازمانی برنامه آموزش المپیک	گراماتیکوپولوس (۲۰۰۵)؛ جورجیادیس (۲۰۰۹)، بیندر (۲۰۰۷)، گوانگ (۲۰۰۸)، بیندر (۲۰۱۲)، رودینچنکو (۲۰۰۵)

در تقسیم‌بندی این شاخص‌ها به قابلیت مقایسه این شاخص‌ها نیز توجه کردیم؛ به‌صورتی‌که در کلیه کشورها بتوان شواهدی را برای این شاخص‌ها در منابع مزبور یافت.

جدول ۳ یافته‌های حاصل از مهم‌ترین روش‌هایی را بیان می‌کند که هر کشور در برنامه آموزش المپیک خود به‌کار می‌برد.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

جدول۳. توصیف روش‌های آموزش المپیک در کشورهای تحت مطالعه

استرالیا	برنامه آموزش ملی شامل بسته‌های نرم‌افزاری و روزنامه و همچنین وب‌سایت اینترنتی و لوح‌های فشرده آموزشی، آموزش کودکان توسط قهرمانان ورزشی در اردوگاه‌های و فضاهای ورزشی، جشن‌هایی برای قهرمانان ورزشی توسط کودکان، گفت‌وگوی آنلاین یا ایمیلی با قهرمانان ورزشی ازطریق اینترنت، مسابقه هنری در رابطه با المپیک درقالب دهکده‌های هنر، برگزاری روز و هفته المپیک، کارگاه‌های آموزشی، برگزاری جشنواره المپیک نوجوانان استرالیا برای هردوسال یک‌بار تمام مدارس ابتدایی و متوسطه در سراسر استرالیا. برگزاری دوره‌های آموزش المپیک توسط دانشگاه‌ها و ایجاد مرکز مطالعات المپیک استرالیا
ایران	چاپ کتاب‌های ورزشی در موضوع‌های مختلف، برگزاری دوره‌های آموزشی ۱۵ تا ۴۵ دوره در طول سال، برگزاری مراسم روز و هفته المپیک، برنامه‌های گردهمایی با قهرمانان المپیک، تدوین سی‌دی، کارتون و فیلم‌هایی با موضوع المپیک، برگزاری دو همایش با موضوع آموزش المپیک، مسابقات ادبی و هنری، تورهای یک‌روزه برای دانش‌آموزان و دانشجویان در محیط آکادمی، برگزاری المپیادهای ورزشی دانش‌آموزان، دانشجویان و ایرانیان، معرفی ورزش زورخانه‌ای به‌عنوان ورزش پهلوانی به نوجوانان
چین	کنفرانس‌های بین‌المللی و ملی در دانشگاه‌ها خصوصاً قبل از بازی‌های المپیک، چاپ کتاب المپیک توسط دانشگاه‌ها و کتاب‌های درسی مقدماتی جهت تدریس سطوح ابتدایی (داستان‌های المپیک) و مدارس متوسطه (علوم المپیک)، طیف وسیعی از فعالیت‌های فرهنگی المپیک مانند نمایش ویدیو، خاطرات قهرمانان، مسابقات المپیک دانش، کنسرت و نمایشگاه آثار عکاسی در روز و هفته المپیک، تأسیس مرکز مطالعه المپیک در ۱۹۹۴ در دانشگاه تربیت‌بدنی و ورزش پکن و سه مرکز دیگر تا سال ۲۰۱۲، برگزاری دوره‌های آموزشی در کمپ‌های مخصوص المپیک
کانادا	ایجاد پایگاه داده از اطلاعات حاصل چندسال در وب‌سایت، بسته‌های آموزشی و تبلیغاتی برای سازمان‌های آموزشی ایالتی شامل لوح‌های فشرده و کتاب، ارتباط با قهرمان ورزشی طی برنامه المپیک مدارس، برگزاری المپیادها و همایش‌های فرهنگی جوانان کانادا، میزبانی یک جشنواره ورزشی در روز و هفته المپیک، جشنواره المپیک سمبولیک در اردوگاه‌های المپیک، مرکز بین‌المللی مطالعات المپیک، کتاب‌های درسی آنلاین در وب‌سایت برنامه المپیک مدارس، برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی
روسیه	۱۴ کنگره ملی و بین‌المللی در رابطه با المپیک، المپیاد ورزشی دانش‌آموزی و دانشجویی، کتاب‌های درسی آنلاین بر روی وب‌سایت آموزشی مخصوص المپیک زمستانی، نشریات سالانه کمک آموزشی در رابطه با آموزش المپیک، برگزاری المپیک جوانان، تحصیلات تکمیلی، استادان و ورزشکاران، برگزاری کنگره‌ها، دوره‌ها و کارگاه‌های ملی و بین‌المللی، انتشار کتاب‌ها و نشریات با کمک سازمان‌های مختلف در عنوان‌های مختلف
یونان	کتاب‌های درسی با همکاری وزارت آموزش، همایش‌هایی در رابطه با المپیک، فیلم، کتاب، نشریات الکترونیکی، نوار و سی‌دی‌های آموزشی، بازی‌های روی صفحه، هفته المپیک، المپیک مدارس، تورهای المپیک، نمایشگاهی از مواد آموزشی در مدارس (نشریات، وسایل الکترونیکی و مدل‌های مختلف)، نمایشگاهی از نقاشی کودکان و کارهای هنری آنها، برنامه همایش‌ها، سمینارها، رویدادهای هنری، تئاتر و سرود در محیط‌های سرباز و سرپوشیده در مورد المپیک، رویدادهای ورزشی و سمبولیک مختلف در مورد المپیک در اردوگاه‌های ورزشی و مکان‌های تاریخی

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

جدول۴ توصیف روش اجرا (پیاده‌سازی) آموزش المپیک در کشورهای تحت مطالعه

استرالیا	درقالب طرح شبکه مدارس امید برای ارتباط مستمر کمیته ملی المپیک و مدارس در ارائه طرح درس برای درس تربیت‌بدنی و به‌صورت ادغامی برای دروس دیگر در مدارس، تأسیس مرکز و رشته مطالعات المپیک در دانشگاه‌ها، برنامه‌های آموزشی مختلف در آکادمی‌های ایالتی
ایران	درقالب فعالیت‌ها و برنامه‌های آکادمی
چین	درقالب طرح آموزش المپیک پکن برای آموزش مقاطع ابتدایی و راهنمایی در درس تربیت‌بدنی، رشته مطالعات المپیک در دانشگاه ورزش، فعالیت های آکادمی
کانادا	درقالب آشنایی با المپیک دروسی مانند زبان، ریاضی، هنر و تربیت‌بدنی در مدارس، به شکل آموزش ورزش در درس تربیت‌بدنی مدارس، فعالیت‌های آکادمی‌های ایالتی، دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها
روسیه	درقالب رشته‌های مختلف المپیک در دانشگاه المپیک و دانشگاه‌های دیگر، برنامه‌های آکادمی منطقه‌ای، شرح و تفصیل برنامه ویژه‌ای در تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان به نام "دانش پایه المپیک"، برنامه‌های آموزش المپیک در برنامه درسی تربیت‌بدنی در دبستان و مدارس، استفاده از دروس المپیک توسط قهرمانان در حوزه‌های مختلف هنر، ادبیات، رقابت‌های فکری و برنامه "المپیک علیه مواد مخدر".
یونان	درقالب رشته دانشگاهی در دانشگاه‌ها، برنامه آموزش المپیک ازطریق برنامه وزارت آموزش و پرورش برای درس تربیت‌بدنی و دروس تاریخ، ادبیات، هنر، زبان. برنامه آکادمی ملی المپیک و آکادمی بین‌المللی المپیک.

جدول ۵ یافته‌های حاصل از مشاهدات صورت گرفته درباب مخاطبان اصلی برنامه‌های آموزش المپیک را نشان می‌دهد.

جدول۵. توصیف مخاطبان در برنامه آموزش المپیک در کشورهای تحت مطالعه

استرالیا	دانش‌آموزان، دانشجویان، مربیان و ورزشکاران، معلمان و استادان دانشگاه، و رسانه‌ها داوطلب کمیته برگزاری بازی‌های المپیک
ایران	مربیان، ورزشکاران، دانش‌آموزان، معلمان، دانشجویان
چین	معلمان و استادان، داوطلب برگزاری رویدادهای ورزشی، دانش‌آموزان و دانشجویان، نشریات و برنامه‌های تلویزیونی
کانادا	ورزشکاران، مربیان، مدیران حرفه‌ای و داوطلب ورزش، نمایندگان شرکت‌ها، معلمان، دانشجویان دانشگاه، مقامات، روزنامه‌نگاران
روسیه	کارکنان مدارس، استادان دانشگاه‌ها، دانش‌آموزان، دانشجویان، قهرمانان ورزشی و داوطلبان کمیته‌های برگزاری مسابقات المپیک
یونان	دانشجویان، دانش‌آموزان، قهرمانان ورزشی، مربیان ورزشی، استادان دانشگاه، رسانه‌ها

براساس یافته‌های تحقیق یکی دیگر از شاخص‌های برنامه‌های آموزش المپیک در کشورهای تحت مطالعه، منابع سازمانی ضروری برای اجرای این برنامه بود. منابع در سه بخش منابع مالی، مادی و انسانی توصیف شد.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

جدول۶. توصیف منابع سازمانی آموزش المپیک در کشورهای تحت مطالعه

استرالیا	منابع مالی ازطریق کمیته ملی المپیک در برنامه‌های آکادمی، وزارت آموزش ازطریق حمایت و تشویق مدارس المپیک امید، حامیان مالی برای برنامه‌های این مدارس و جشنواره‌های ورزشی و کمیته برگزاری بازی‌های المپیک تأمین می‌شود. منابع مادی شامل مدارس خاص آموزش المپیک، آکادمی‌های ایالتی، موزه‌های المپیک در بخش‌های مختلف و کتابخانه المپیک است. منابع انسانی غالباً شامل معلمان ورزش، داوطلبان، متخصصان دانشگاهی و برخی مربیان ورزشی است.
ایران	منابع مالی توسط کمیته ملی المپیک در برنامه‌های آکادمی و حامیان مالی برای برنامه‌های مقطعی. منابع انسانی غالباً شامل معلمان و استادان که داوطلبانه در برنامه شرکت می‌کنند. منابع مادی شامل آکادمی و امکانات آن مانند کتابخانه و موزه ورزش است.
چین	منابع مالی توسط کمیته ملی المپیک، کمیته برگزاری بازیهای المپیک، وزارت آموزش در دانشگاه‌ها و مدارس و حامیان مالی مانند شهرداری. منابع انسانی شامل استادان دانشگاه، داوطلبان رویدادهای ورزشی، معلمان ورزش. منابع مادی شامل آکادمی، کتابخانه و موزه ورزش در استان‌های مختلف.
کانادا	منابع مالی توسط کمیته ملی المپیک، ادارات آموزش و پرورش ایالتی و برخی حامیان مالی مانند مؤسسه مالی RBC. منابع انسانی شامل کمیته‌های داوطلب، افراد بازنشسته، معلمان ورزش و استادان دانشگاه، مربیان ورزش و قهرمانان المپیک. منابع مادی شامل آکادمی‌های منطقه‌ای، مدارس المپیک، دانشگاه، مرکز مطالعه المپیک، موزه و کتابخانه است.
روسیه	منابع مالی توسط کمیته ملی المپیک، کمیته برگزاری بازی‌های زمستانی، وزارت آموزش با تأسیس دانشگاه و در سطح مدارس. منابع انسانی شامل داوطلبان برگزاری بازی‌ها، مربیان و ورزشکاران، معلمان و استادان دانشگاه. منابع مادی شامل دانشگاه، ۱۲آکادمی منطقه‌ای، موزه ورزش‌های تابستانی و زمستانی و کتابخانه المپیک.
یونان	منابع مالی شامل کمیته ملی المپیک، وزارت آموزش، کمیته برگزاری بازی‌های تابستانی و حامیان مالی است. منابع انسانی شامل استادان دانشگاه، معلمان ورزش و داوطلبان است. منابع مادی شامل موزه‌های المپیک، کتابخانه‌های المپیک و آکادمی ملی المپیک است.

بعد از توصیف وضعیت کشورهای تحت مطالعه در شاخص‌های به‌دست‌آمده از تحقیق، در جدول ۷ به مقایسه وضعیت مشاهده‌شده در این کشورها در هریک از شاخص‌ها پرداختیم. در این بخش سعی شد مؤلفه‌هایی برای این شاخص از مطالعات صورت‌گرفته استخراج شود که علاوه‌بر اشاره به آنها در تحقیقات به‌منزله زیرمجموعه شاخص‌ها، در یافته‌های تحقیق نیز قابل قیاس باشد. بنابراین بعد از مطالعه دقیق یافته‌های تحقیق ۱۲ مؤلفه برای روش‌های آموزش، ۴ مؤلفه برای روش اجرا، ۷ مؤلفه برای مخاطبان، ۵ مؤلفه برای منابع مالی، ۴ مؤلفه برای منابع انسانی و ۵ مؤلفه برای منابع مادی و جمعاً ۳۷ مؤلفه برای مقایسه وضعیت این کشورها به‌دست آمد.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

جدول۷. مقایسه وضعیت آموزش المپیک در کشورهای منتخب

		استرالیا	ایران	چین	کانادا	روسیه	یونان
روش های آموزش	کتاب درسی	✓		✓	✓	✓	✓
	کتاب عمومی	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	مرکز مطالعات	✓		✓	✓	✓	✓
	همایش و سمینار	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	کارگاه آموزشی	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	دوره‌های آموزشی	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	وب‌سایت آموزشی	✓		✓	✓	✓	
	لوح فشرده، فیلم و نشریات	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	مراسم روز و هفته المپیک	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	المپیادهای ورزشی	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	اردوگاه‌های المپیک	✓		✓	✓	✓	✓
	گردهمایی و ارتباط با قهرمانان المپیک	✓	✓	✓	✓	✓	✓
روش اجرا	درقالب درس تربیت‌بدنی	✓		✓	✓	✓	✓
	درقالب یک رشته آموزشی	✓		✓	✓	✓	✓
	درقالب ادغام با دروس دیگر	✓			✓	✓	✓
	درقالب برنامه‌های آکادمی ملی المپیک	✓	✓	✓	✓	✓	✓
مخاطبان	دانشجویان	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	دانش‌آموزان	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	استادان دانشگاه	✓		✓	✓	✓	✓
	داوطلبان ورزشی	✓		✓	✓	✓	✓
	رسانه‌های عمومی	✓		✓	✓	✓	✓
	معلمان مدرسه	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	مربیان ورزشی	✓	✓	✓	✓	✓	✓
منابع مالی	کمیته ملی المپیک	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	وزارت ورزش			✓	✓	✓	✓
	کمیته برگزاری مسابقات المپیک	✓		✓	✓	✓	✓
	وزارت آموزش				✓	✓	✓
	حامیان مالی	✓	✓	✓	✓	✓	✓
منابع انسانی	مربیان و قهرمانان ورزشی	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	معلمان تربیت‌بدنی و استادان دانشگاه	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	داوطلبان	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	غیره	✓			✓	✓	✓
منابع مادی	مدارس المپیک	✓		✓	✓	✓	✓
	دانشگاه المپیک					✓	✓
	موزه المپیک	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	کتابخانه المپیک	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	آکادمی المپیک	✓	✓	✓	✓	✓	✓

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش به مطالعه تطبیقی وضعیت برنامه آموزش المپیک کشورهای استرالیا، ایران، چین، کانادا، روسیه و یونان پرداخته و چهار شاخص روش آموزش، روش اجرا، مخاطبان و منابع سازمانی (مالی، مادی و انسانی) را شناسایی و وضعیت موجود این شاخص‌ها را در ایران با دیگر کشورها مقایسه و تحلیل کرده است.

همچنان که در جدول ۷ مشاهده می‌شود، محققان در جست‌وجوی خود برای یافتن روش‌های آموزش به ۱۲ روش رایج در آموزش ارزش‌های المپیک دست یافتند. یکی از این روش‌ها شامل کتاب‌های چاپ‌شده در موضوع آموزش المپیک بود که در این تحقیق، برای قیاس بهتر وضعیت این کشورها با ایران، در دو دسته کتاب‌های درسی و عمومی دسته‌بندی شدند. درباب کتاب‌های درسی براساس مشاهدات صورت‌گرفته، کانادا، یونان، چین و استرالیا با داشتن عنوان‌های مختلف کتاب‌های درسی برای دانش‌آموزان و دانشجویان فعالیت خوبی در این زمینه داشتند. بیندر (۲۰۱۲) و نول (۲۰۰۸) نیز ارائه کتاب‌های درسی را یکی از متداول‌ترین و اصلی‌ترین روش‌ها برای آموزش مفاهیم جنبش المپیک یاد کرده‌اند. همان‌طور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود، کلیه کشورها در داشتن کتاب‌های عمومی، خارج از برنامه درسی مدارس و دانشگاه‌ها، فعالیت داشته‌اند. هرچند ایران در زمینه جنبش المپیک در کتاب‌های درسی هیچ کتابی ارائه نکرده است، در بخش کتاب‌های عمومی براساس آمار انتشارات کمیته ملی المپیک، این مرکز تاکنون بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب به چاپ رسانده است (۳۰). البته باید این مطلب را ذکر کرد که بیشتر کتاب‌های چاپ‌شده در این بخش بسیار اختصاصی و غالباً در گرایش‌های تخصصی تربیت‌بدنی مانند فیزیولوژی ورزش، آسیب‌شناسی و تغذیه ورزشی است. شاید در بین این کتاب‌های، مواردی انگشت‌شمار بتوان پیدا کرد که به‌صورت خاص درباب جنبش المپیک یا ارزش‌های المپیک اطلاعاتی را در اختیار خوانندگان بگذارد. با توجه به بند ۸ و ۲۴ ماده ۳ از اساس‌نامه کمیته ملی المپیک (۳۱)، وظیفه اصلی این کمیته آشنایی عموم مردم با نهضت و جنبش المپیک و ارائه اطلاعاتی در این زمینه به عموم مردم است؛ درحالی‌که چاپ بیش از حد کتاب‌های تخصصی، با وجود هزینه‌ای که برای این سازمان دارد، افراد کمی از جامعه را تحت پوشش قرار می‌دهد. می‌توان گفت به نوعی فعالیت بیش از حد در این بخش، باعث هم‌پوشانی وظایف کمیته ملی المپیک با دانشکده‌های تربیت‌بدنی می‌شود.

یافته بعدی درباره وجود مراکز مطالعات در کشورهای مذکور بود. منبع نویسنده در این بخش فهرست این مراکز در سال ۲۰۱۲ در وب‌سایت رسمی کمیته بین‌المللی المپیک بوده است (۳۲). با توجه به نتایج می‌توان مشاهده کرد که کلیه کشورها جز ایران از وجود چنین مرکزی برای ارائه دانش و

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

ارزش‌های المپیک سود می‌برند. کمیته ملی المپیک می‌تواند با تأسیس این مراکز در دانشکده‌های تربیت‌بدنی و ارائه نسخه‌های نوشتاری، بصری و شنیداری، علاوه‌بر دراختیارگذاشتن منابعی برای محققان، به انتشار ایده‌های المپیک از این طریق در دانشگاه‌ها اقدام کند.

همان‌طور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود، کمیته‌های ملی المپیک کلیه کشورهای مزبور در برگزاری همایش‌هایی در زمینه‌های جنبش المپیک فعالیت داشته‌اند. ردینچکو (۲۰۰۵) بیان می‌کند که برگزاری همایش‌های المپیک با حیطه‌های مختلف در جنبش المپیک باعث مشارکت هرچه بیشتر دانشجویان و استادان در این زمینه می‌شود و این خود تواند یکی از روش‌های اشاعه جنبش المپیک در سطح کشور در نظر گرفته شود (۳۳). طبق یافته‌های تحقیق ایران در این زمینه فعالیت داشته است، اما تعداد و توالی این همایش‌ها از مواردی است که کمیته ملی المپیک و آکادمی به‌منزله زیرمجموعه این کمیته و متولی اصلی آموزش المپیک باید به آن توجه داشته باشد؛ چراکه طبق بندهای ۳ و ۹ از ماده ۳ اساس‌نامه آکادمی ملی المپیک برگزاری کنفرانس‌ها و همایش‌ها و ارائه مقالات در این همایش‌ها جزء وظایف اصلی این ارگان است.

براساس یافته‌های تحقیق مشخص شد که کلیه کشورها در برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزش فعالیت‌هایی انجام داده‌اند. جورجیادیس (۲۰۰۹) و نول (۲۰۰۸) این روش را یکی از متداول‌ترین روش‌ها برای آموزش المپیک در بین مخاطبان می‌داند. آکادمی ملی المپیک می‌تواند با برگزاری منظم این کارگاه‌ها و دوره‌ها و ارائه گواهی شرکت و درنظرگرفتن تسهیلاتی برای این افراد مانند نپرداختن هزینه (چراکه با توجه به اطلاعیه درج شده در وب سایت آکادمی، اکنون این دوره‌ها با هزینه خود شرکت‌کنندگان برگزار می‌شود) یا مشارکت آنها در رویدادهای ورزشی، علاوه‌بر ایجاد انگیزه در این افراد، منابعی انسانی برای اشاعه بیشتر جنبش المپیک هم فراهم کند. مشاهدات حاصل از تحقیق نشان داد که به‌جز یونان و ایران، بقیه کشورهای تحت مطالعه دارای وب‌سایت‌هایی در زمینه آموزش المپیک هستند (جدول۷). در این وب‌سایت‌ها که غالباً هم مخصوص کودکان طراحی شده است (کانادا، استرالیا و چین) مواردی مانند کتاب‌های درسی آنلاین، بازی‌های رایانه‌ای در زمینه المپیک، آشنایی با بازی‌های المپیک، ورزشکاران المپیکی، مدال‌های قهرمانان ورزشی، ارتباط با قهرمانان ورزشی، داستان‌های آموزنده ورزشی و بعضی اطلاعات عمومی درباره فعالیت‌های بدنی به مخاطبان داده می‌شود. لوح‌های آموزشی، فیلم و نشریات روش رایج آموزشی دیگری است که غالباً در مدارس و دانشگاه‌ها توزیع می‌شود (۳۴). همان‌طور که نتایج نشان می‌دهد، از این روش نیز کلیه کشورها برای آموزش المپیک استفاده می‌کردند.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

مراسم روز المپیک و هفته المپیک نیز در کلیه کشورهای تحت مطالعه به‌منزله روشی برای اشاعه ارزش‌ها در بین جامعه هرساله برگزار می‌شود. اما کیفیت این برنامه در بین کشورهای مختلف متفاوت است. برای مثال در کانادا با توجه به اهمیت برگزاری این مراسم محتوا و برنامه منسجمی برای برگزاری این رویداد در این کشور ارائه می‌شود. در کشور کانادا برای این کار راهنمای جامعِ آنلاین ارائه و سعی می‌شود این برنامه‌ها درقالب رویدادهای ورزشی در طی روز المپیک یا هفته المپیک در سطح جامعه، مدرسه و دانشگاه اجرا شود (۲۴). در پایان این برنامه به عوامل اجرایی گواهی می‌دهند. در استرالیا نیز با ارائه محتوایی منسجم در این برنامه اهداف، برنامه‌ها و فعالیت‌های آکادمی و کمیته ملی المپیک به مخاطبان معرفی می‌شود (۲۱). آکادمی می‌تواند با دعوت از قهرمانان هر استان و شهرستان در روز المپیک زمینه‌ای برای حضور پرشورتر مردم در این مراسم فراهم آورد. برگزاری المپیادهای ورزشی نیز از دیگر کارهایی بود که محقق در کشورها مشاهده کرد. در غالب این کشورها این المپیادها با همکاری آکادمی ملی المپیک، مدارس و دانشگاه‌ها برگزار می‌شود. آکادمی ملی المپیک می‌تواند با هماهنگی و همکاری نهادهای مربوط، درکنار این المپیادها، با طراحی اقدامات تبلیغاتی و برگزاری مسابقات هنری ورزشی در زمینه المپیک و استفاده از نمادهای المپیک موجب اشاعه فرهنگ المپیک در بین دانش‌آموزان و دانشجویان شود.

نتایج نشان داد یکی دیگر از روش‌های متداول آموزش المپیک اردوگاه‌های المپیک است که به‌جز ایران بقیه کشورها از این اردوگاه‌ها استفاده می‌کنند. این اردوگاه‌ها مکانی برای کودکان مهیا می‌سازد تا علاوه‌بر داشتن زندگی مفرح درکنار یکدیگر و خاطره خوش، بتوانند با برگزاری مسابقات نمادین المپیک ارزش‌های واقعی المپیک را بهتر بیاموزند (۱۶). طبق اطلاعات مرکز آموزش المپیک در ایران، اردوگاه‌هایی از این قبیل برای برگزاری چنین مسابقاتی در اختیار آکادمی ملی المپیک نیست که با توجه به استفاده دیگر کشورها از چنین اردوگاه‌هایی، آکادمی می‌تواند همچون راه‌کاری عملی در آینده به آن نظر داشته باشد.

صحبت و مباحثه با ورزشکاران قهرمان نیز از مواردی بود که در کلیه کشورهای تحت مطالعه به‌منزله روشی آموزشی به‌کار گرفته می‌شد. این روش، علاوه‌بر شناساندن قهرمانان به مردم بخصوص کودکان، باعث آموزش آنها نیز می‌شود. کارایی این روش به این دلیل است که قهرمانان ورزشی برای بسیاری از افراد جامعه خصوصاً کودکان الگو هستند و تأثیر آموزش المپیک از طریق این افراد بیشتر از هر فرد دیگری خواهد بود (۲۱). در ایران این کار بیشتر درقالب مراسم سالیانه‌ای مانند روز المپیک یا روز درختکاری (تأکید جنبش المپیک بر محیط زیست) صورت می‌پذیرد. اما برای تبدیل این برنامه به برنامه‌ای مستمر، آکادمی می‌تواند از قهرمانان حاضر در خود فضای آکادمی استفاده کند و کودکان طی

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

تورهای یک روزه با آنها آشنا شوند و در فضایی صمیمی به صحبت با آنها بپردازند. آکادمی می‌تواند با درج نسخه‌های الکترونیکی از زندگی قهرمانان روی وب‌سایت خود یا وب‌سایت فدراسیون‌های ورزشی باعث آشنایی هرچه بیشتر مردم با این قهرمانان و زندگی آنها شود.

جورجیادیس (۲۰۰۹) بیان می‌کند که آموزش المپیک به چهار روش اصلی در کلیه کشورها به اجرا درمی‌آید (۲۸). نتایج نشان داد که کشورهای استرالیا، کانادا، روسیه و یونان برنامه آموزش المپیک خود را درقالب هر چهار روش اجرا می‌کنند. کشور چین شواهدی دال بر آموزش المپیک ازطریق روش ادغامی دیده نشد. براساس این یافته‌ها ایران برنامه آموزش المپیک خود را تنها درقالب برنامه‌های آکادمی دنبال می‌کند. پری (۱۹۹۸) تأکید دارد که با توجه به نزدیکی اهداف و فضای درس تربیت‌بدنی در مدارس به اهداف و فضای جنبش المپیک، بهترین راه برای پیاده‌سازی آموزش المپیک، آموزش این مفاهیم ازطریق معلم ورزش و درس تربیت‌بدنی مدارس است (۳). ادغام مفاهیم جنبش المپیک در دروس دیگر (مانند تاریخ، هنر، ریاضیات و ادبیات) نیز باعث ورود این مفاهیم به زندگی روزمره و فراگیرشدن آنها با توجه به فرهنگ هر کشور می‌شود (۳۵). با توجه به بند ۲ ماده ۳ از اساس‌نامه آکادمی که لزوم برنامه‌ریزی برای اشاعه جنبش المپیک در مدارس را خاطرنشان می‌کند، آکادمی ملی المپیک می‌تواند با ایجاد هماهنگی با معاونت تربیت‌بدنی آموزش و پرورش در درس تربیت‌بدنی، یا در سطوح وسیع‌تر، در دروس دیگر، به ورود برخی مفاهیم متداول فرهنگی ملی جنبش المپیک مانند زندگی‌نامه و ویژگی‌های شخصیتیِ شخصیت‌های حماسی و ورزشی تاریخ ورزش ایران و اطلاعاتی درباره سمبول‌های ورزش در المپیک و ایران، مقدمه‌ای برای آشنایی این جمعیت جوان کشور با مفاهیم المپیک فراهم آورد.

همان‌طور که نتایج نشان داد، برنامه آموزش المپیک در کشورهای منتخب کلیه مخاطبان را تحت پوشش دارند. اما در ایران با توجه به اطلاعات حاصل از شواهد بررسی‌شده در مرکز آموزش آکادمی ملی المپیک، برنامه آموزشی خاصی برای استادان، داوطلبان ورزشی و رسانه‌ها وجود ندارد که البته درباره داوطلبان شاید بتوان برگزار نشدن رویدادهای بزرگ ورزشی را دلیلی بر فقدان برنامه برای این قشر دانست. هرچند در برخی تحقیقات این قشر یکی از مهم‌ترین اقشار برای آموزش این ارزش‌ها دانسته شده‌اند (۱۱). اما درباره استادان و رسانه‌ها، با وجود برنامه‌های مقطعی برای این اقشار، تاکنون برنامه مدون و مشخصی وجود نداشته است. برقراری ارتباط آکادمی با دانشکده‌های تربیت‌بدنی بهترین راه‌حل این موضوع است.

در این تحقیق سعی کردیم منابع سازمانی را برای اجرای آموزش المپیک در سه بخش منابع مالی، مادی و انسانی بررسی کنیم. اولین منبع تحت بررسی منبع مالی بود که با توجه به تحقیق جورجیادیس

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

(۲۰۰۹) پنج منبع متداول برای تأمین منبع مالی آموزش المپیک در کشورها وجود دارد که در پژوهش حاضر به بررسی آنها در کشورهای منتخب پرداختیم. نتایج نشان داد کمیته ملی المپیک تنها منبع مالی مشترک بین کلیه کشورهاست. اما درباره بقیه منابع باید گفت که شواهد نشان داد بقیه کشورها به‌جز ایران از سه منبع یا بیشتر برای تأمین مالی خود استفاده می‌کنند. یکی از این منابع که در بین این کشورها مشترک است کمیته برگزاری بازی‌های المپیک است. برنامه‌های آموزشی کمیته‌های برگزاری یکی از امتیازهای بزرگ برای کسب میزبانی بازی‌های المپیک تابستانی و زمستانی برای کشورهای نامزد میزبانی مطرح هستند. هوانگ (۲۰۰۷) می‌گویند که چین از سال ۲۰۰۱ برنامه آموزش خود را برای بازی‌های المپیک ۲۰۰۸ پکن شروع کرده است (۳۶). شاید یکی از مواردی که کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های کشورمان برای اخذ میزبانی بازی‌های مهم باید مدنظر قرار دهند، برنامه‌های آموزشی است که باعث جاافتادن فرهنگ این آموزش‌ها در فدراسیون و رشته مربوطه است. کمیته ملی المپیک می‌تواند برنامه‌های آموزشی فدراسیون‌ها برای آموزش و اشاعه جنبش المپیک همچون یکی از معیارهای ارزیابی خود از فدراسیون‌ها قرار دهد. منبع بعدی، حامیان مالی است که کلیه کشورها برای برنامه‌های خود از آن استفاده می‌کنند. طبق شواهد مشاهده‌شده، ایران تنها در برخی فعالیت‌های مقطعی خود از حامیان مالی، مانند برخی شرکت‌ها یا حتی والدین بچه‌ها استفاده می‌کند. در برخی کشورها مانند استرالیا و کانادا به دلیل وسعت فعالیت‌هایشان در فضای حقیقی و مجازی، تعداد این حامیان بیشتر و برنامه آنها نیز مستمرتر است. با توجه به اینکه بودجه یکی از مهم‌ترین منابع برای فرآیند آموزش المپیک است (۲۸) و نیز با توجه به اینکه کمیته‌های ملی المپیک غالباً از بودجه دولتی استفاده می‌کنند (۲۸ و ۱۱) و نیز چون دولت‌ها غالباً اهمیت بیشتری به فعالیت‌های بخش قهرمانی می‌دهند (۳۷)، یافتن حامی مالی در بخش آموزش المپیک یکی از ضرورت‌های اجتناب‌ناپذیر برای آکادمی جهت استمرار فعالیت‌های خود در مدارس است.

درباب منابع انسانی، همان‌طور که نتایج نشان داد، کشورهای دیگر علاوه‌بر استفاده از منابع انسانی گفته شده در جدول ۷، از منابع انسانی دیگر مانند افراد عضو در کمیته بین‌المللی المپیک یا سازمان‌های وابسته، مدیران یا کارکنان متخصص خود کمیته ملی المپیک استفاده می‌کنند. آکادمی، کتابخانه و موزه المپیک منابع مادی مشترک برای برنامه آموزش المپیک کلیه کشورها هستند. هرچند برخی کشورها با داشتن موزه‌ها و کتابخانه‌های متعدد المپیک در کشور خود فعالیت‌های خوب، هم ازنظر کیفیت و هم ازنظر کمیت در این زمینه داشته‌اند، مدارس و دانشگاه المپیک از دیگر منابعی است که کمیته ملی المپیک کشورهای دیگر از آنها بهره می‌برند. نول (۲۰۰۸) و پری (۲۰۰۶) معتقد به اثربخشی زیاد این منابع برای اشاعه آموزش المپیک هستند، که با توجه به این موضوع، تلاش برای

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

ایجاد مدارس المپیک در هر استان می‌تواند یکی از بزرگ‌ترین فعالیت‌های کمیته ملی المپیک برای اشاعه جنبش المپیک در جامعه باشد که البته در صورت ناممکن بودن چنین کاری، کمیته ملی المپیک می‌تواند با همکاری آموزش و پرورش و ارائه حمایت‌هایی لازم، از هنرستان‌های تربیت‌بدنی برای این هدف استفاده کند.

درمجموع می‌توان گفت با وجود گام‌هایی که ایران در آموزش المپیک برداشته است، اولاً این گام‌ها به اندازه کشورهای مطرح، کیفیت و جامعیت لازم را ندارد و ثانیاً دارای استمرار نبوده و به صورت مقطعی انجام گرفته است. بنابراین نیاز به راهکارهایی که بتوان به صورت مستمر این برنامه را دنبال کرد ضروری‌ست. با توجه به نتایج این تحقیق می‌توان راه‌کارهایی را به آکادمی ملی المپیک پیشنهادِ کرد:

- سعی در هماهنگی با وزارت آموزش و پرورش درقالب شورای آموزشی برای چاپ کتاب‌های درسی، استفاده از اردوگاه‌های تربیتی و واردکردن آموزش المپیک در ساعات تربیت‌بدنی مدارس
- مشارکت با دانشکده‌های تربیت‌بدنی درجهت ایجاد مرکز مطالعه آموزش المپیک و برگزاری کارگاه‌های آموزشی
- ایجاد وب‌سایت آموزش المپیک به همت آکادمی درجهت سهولت ارتباط مخاطبان و مرکز آموزش المپیک
- برگزاری منظم همایش‌ها و سمینارهای المپیک در محل آکادمی یا دانشکده‌های تربیت‌بدنی
- اعلام عمومی برای جذب داوطلبان و آموزش آنها در جهت ترویج جنبش المپیک در کشور
- ایجاد آکادمی‌های منطقه‌ای و استانی درجهت سهولت گسترش برنامه‌ها
- همکاری با پژوهشکده‌ها خصوصاً تربیت‌بدنی و هنر برای واردکردن مفاهیم المپیک در حوزه‌های پژوهشی

منابع

۱- سجادی، نصرالله. (۱۳۸۵). آشنایی با جنبش المپیک. تهران: انتشارات کمیته ملی المپیک.

2- International Olympic Committee (IOC). (2011). Olympic Charter. Lausanne: IOC.

3- Parry, J. (1998). Physical Education as Olympic Education. European Physical Education Review , 4, 153-167.

4- Naul, R. (2008). Olympic pedagogy as a theory of development of ethical and humanistic values in education. Sporto mokslas , 3, 9–15.

5- Binder, D. L. (2005). Teaching Olympism in Schools: Olympic Education as a focus on Values Education. Centre d'Estudis Olímpics , 5-16.

6- Majauskiene D, sukys S, Lisinskiene A. (2011). Spread of knowledge on Olympism in school applying the integrated program of Olympic education. SPORTAS, 80, 42—48.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

۷- غفوری، فرزاد؛ میرزایی، بهمن؛ هنری، حبیب و هنرور افشار(۱۳۸۷). تأثیر آموزش المپیک بر نگرش دانشجویان دانشگاههای سراسر کشور. فصلنامه المپیک، سال شانزدهم، ش۴۱؛ صص ۷۱-۷۷.

8- Wang, Y. and Masumoto, N. (2009). Olympic Education at Model Schools for the 2008 Beijing Olympic Games. International Journal of Sport and Health Science , 7, 31-41.

۹- حمیدی، مهرزاد؛خسرومنش، رحیم. (۱۳۸۶). طراحی الگوی آموزش المپیک در مدارس. چکیده مقالات دومین هم اندیشی بین المللی آموزش المپیک و پاراالمپیک. تهران: انتشارات کمیته ملی المپیک.

10- Volz, C. (2005). Cross-border teaching of Olympic education as a subject of Physical Education teacher training in the Netherlands and Germany. Report on the 13th

۱۱- نول، رونالد. (۲۰۰۸). آموزش المپیک. ترجمه: حمیدی، مهرزاد و جعفری، مریم. (۱۳۹۱). تهران: انتشارات پژوهشگاه تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فنآوری

12- Schoor, M. (2009). NOA of the Germany: Olympic education. 7th international session for educators of higher institutes of physical education. 2 , 204-212.

13- Parry, J. (2006). Sport and Olympism: Universals and Multiculturalism. Journal of the Philosophy of Sport , 33, 188-204.

14- Grammatikopoulos, v . papacharisis, v. (2004). evaluation of training program for Greek Olympic education. international educational management , 18, 66-73.

15- pawlucki, A. (2006). Olympic Education as an Intergenerational Relation of the Third Degree. med sport press , 12, 280-286.

16- Binder, D. L. (2012): Olympic values education: evolution of pedagogy. Educational Review, 64:3, 275-302

17- Gessman, R. (2010). Olympic education, fair play and their practice in schools. The Official Publication of the European Fair Play Movement Academic Supplement, 8, 2.

18- China olympic committee. (2010). Olympic education Retrieved 01.23.2012, from Official Website of the Beijing 2008 Olympic:http://en.beijing2008.cn/education/

19- Guang, P. D. (2008). Olympic Education in China. Journal o f Capital Institute of Phy sical Education , 20, 2-8.

20- Huang, R. (2008). The analysis over “the Context of China” in the global transmission. 16th internatioanl seminar on Olympic studies for postgraduate students (pp. 335_344). olympia: internatioanl olympic academy.

21- Astralia olympic committee. (2010). education. Retrieved 10.23.2012, from AOC: http://corporate.olympics.com.au/education/a-s-p-i-r-e-school-network

22- Constantinides, A. (2006). Olympic Education in Greek school. 14th international seminar Olympic study for postgraduate student , 214-227.

23- Georgiadis, K. (2007). The Olympic Education Programme of ATHOC 2004 and the Hellenic Ministry. 1st : international session for olympic medalist (pp. 33-56). Olympia: Internatioanl olympic academy.

24- Canada olympic committee. (2012). Olympic programes Retrieved 10.23.2012, from canada school program: http://www.olympicschool.ca/

25- Russia Olympic committee. (2012). Education Retrieved 11.02.2012, from sochi 2014:http://www.sochi2014.com/en/games/education /

26- Kruzhkov, D. (2007). The Olympic Education in Russian Federation. 8th session for president of NOAs and NOCs (p. 138). Olympia: International Olympic Academy

۲۷- آکادمی ملی المپیک. (۱۳۸۰).آموزش. بازیابی در بیست و هفتم بهمن ۱۳۹۱، از وب سایت رسمی آکادمی ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران: http://www.olympicacademy.ir/aboutus-acastatuts-fa.html

۲۸- فراهانی، ابوالفضل؛ زندی، بهمن. (۱۳۸۷). مطالعه تطبیقی وضعیت تربیت بدنی آموزش و پرورش در ایران با کشورهای آمریکا و کانادا. فصلنامه علوم حرکتی و ورزش, ۹۷ - ۱۰۹.

29- Gratton, I and Jones, C. (2004). Research method for sport studies. New York: Taylor & Francis Group. pp 167-169

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

۳۰- کمیته ملی المپیک. (۱۳۹۱). انتشارات. بازیابی در بیست و هفتم بهمن ۱۳۹۱، از وب سایت رسمی کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران: http://www.olympic.ir/fa/olympicsolidarity/press

۳۱- کمیته ملی المپیک. (۱۳۸۰). اساسنامه کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران. تهران: کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران.

32- IOC Olympic Studies Centre. (2012). The list of Olympic Studies Centres in the world. Lausanne: International Olympic Committee.

33- Rodichenko, V. (2005). Olympic Education in Russia. Moscow: Fizkulturai Sport Publishing House.

34- Georgiadis, K. (2009). Olympic Education: A theoretical framework. In I. O. Academy, 2nd International Session for Olympic Medallists (pp. 23-32). Ancient Olympia, greek: International Olympic Academy.

35- Binder, D. (2007). Teaching values: An Olympic education toolkit. Lausanne: International Olympic Committee.

36- Ren, H. (2009). Olympic Education Program in China and its post-Olympic implementation. 49th international session for young participants , 114-123.

37- Georgiadis, K. (2009). The Implementation of Olympic Education Programs at World level. Procedia Social and Behavioral Sciences , 41, 6711–6718.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]

The comparative study of Olympic education in Iran and selected countries

Safari, H, R., (Ph.D.), Jahrom University.
Sajadi, S, N., (Ph.D.), Tehran University.
Hadavi, S, F., (Ph.D.), Islamic Azad University, Eslamshahr Branch.
Elahi, A., (Ph.D.), Kharazmi University.

Abstract

The aim of this study was to identify and compare the key indicators of Olympic education in selected countries to make suggested strategies for Iran. This research was a study in the library that performed through qualitative content analysis. The purposive sample was six countries included Australia, Canada, China, Russia, Greece and Iran. Data collected via websites, contact with Olympic education centers in selected countries and the check lists which were based on the studies. The content analysis method was used for analysis of data. The findings of this study showed that Iran has taken steps although all indicators, but its status is weaker than other studied countries. Constant contact with the Ministry of Education and Ministry of Sciences as well as making a study center and Olympic education website by the National Olympic Academy is the suggestions of this research.

Keyword: Olympic education, Olympism, Olympic movement, comparative study, Iran

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-04]